

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
BIURO PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. +48 22 461 60 00, fax +48 22 461 60 02
www.gov.pl/web/rodzina; e-mail: sekretariat.bon@mriips.gov.pl

Warszawa, 15 marca 2021 r.

BON-II.055.1.2021.AB

**Prezes Zarządu Fundacji
Krakowskiego Hospicjum dla Dzieci
im. ks. Józefa Tischnera**

Szanowny Panie Prezesie,

Działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją z dnia 14 grudnia 2020 r., w sprawie zwiększenia pomocy państwa dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Odnosząc się do postulatu dotyczącego wzrostu kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, należy zauważyć, że zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o *świadczeniach rodzinnych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 111) kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwoty świadczeń rodzinnych, a więc także kwota zasiłku pielęgnacyjnego, podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Próg wsparcia dochodowego rodzin bada i przedstawia Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Procedurę ustalania kwot świadczeń rodzinnych, w tym kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, określa art. 19 ustawy o *świadczeniach rodzinnych*, który m.in. stanowi o udziale Rady Ministrów i Rady Dialogu Społecznego w procesie ustalania ww. kwot kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń rodzinnych. Ostateczne rozstrzygnięcie o zakresie zmian ww. kwot w ramach danej weryfikacji, dokonywane jest przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia.

Ostatnia weryfikacja miała miejsce w 2018 r., w wyniku której zostało wydane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w *sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna* (Dz. U. poz. 1497). W ramach tej weryfikacji Rada Ministrów przyjęła dwuetapowy proces podwyższenia wysokości zasiłku pielęgnacyjnego (obowiązującego wówczas

niepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

w wysokości 153 zł): od 1 listopada 2018 r. zasiłek pielęgnacyjny został podwyższony do wysokości 184,42 zł, a od 1 listopada 2019 r. został podwyższony do wysokości 215,84 zł, tj. do wysokości odpowiadającej kwocie dodatku pielęgnacyjnego, obowiązującej w momencie przeprowadzanej weryfikacji. Należy zauważyć, że w wyniku ostatnio przeprowadzonej weryfikacji wysokość zasiłku pielęgnacyjnego uległa podwyższeniu po raz pierwszy od 12 lat i w sumie wzrosła o ok. 40% obowiązującej od 1 września 2006 r. kwoty zasiłku pielęgnacyjnego.

Kolejna ustawowa weryfikacja kwot świadczeń rodzinnych, a więc także kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, przypada na 2021 rok. Decyzję o zakresie tegorocznej weryfikacji, tj. o ewentualnych nowych wysokościach świadczeń rodzinnych, które obowiązywać będą od 1 listopada 2021 r. podejmie Rada Ministrów w terminie do 15 sierpnia br.

Odnosząc się do postulatu wprowadzenia możliwości wykonywania pracy przez osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne należy wskazać, że celem tego świadczenia jest udzielenie materialnego wsparcia osobom, które zrezygnowały z aktywności zawodowej z powodu konieczności sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka (opiekunem faktycznym dziecka jest osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, która wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka), osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną oraz innym osobom, na których, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) ciąży obowiązek alimentacyjny względem osoby niepełnosprawnej, z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, którzy sprawują opiekę nad osobą niepełnosprawną, jeżeli niepełnosprawność tej osoby powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Prawo do tego świadczenia przyznawane jest na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne jest obecnie najwyższym świadczeniem z zabezpieczenia społecznego, w całości finansowanym z budżetu państwa, niezależnym od spełnienia kryterium dochodowego, a jego wysokość podlega corocznej waloryzacji w oparciu o procentowy wskaźnik wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę. Obecnie kwota świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 1971 zł miesięcznie.

Dodatkowo, za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, co do zasady, opłacane są co miesiąc, także ze środków budżetu państwa, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne, co umożliwia osobom rezygnującym z aktywności zawodowej osiągnięcie stażu ubezpieczeniowego mającego wpływ na prawo do przyszłych świadczeń emerytalnych, a na bieżąco prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.), za osobę pobierającą świadczenie

pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości:

- 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,
- 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

– przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25-letniego przez mężczyznę.

Posiadanie stażu ubezpieczeniowego we wskazanym wymiarze uprawnia osobę ubezpieczoną do uzyskania w przyszłości uprawnień emerytalnych w co najmniej minimalnej wysokości.

Należy zatem wskazać, że w świetle istniejących już ww. regulacji prawnych, przedstawione propozycje „(...) opłacania składek ZUS przez państwo od tych świadczeń oraz zniesienie limitu dochodowego na rodzinę przy tej pomocy (...)”, nie znajdują w tym aspekcie uzasadnienia.

Niezależnie od powyższego obowiązującego stanu prawnego, realizacja postulowanych zmian zgłaszanych przez środowiska osób niepełnosprawnych dotyczących zwiększenia wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, w tym zmian w warunkach przyznawania świadczeń dla opiekunów osób niepełnosprawnych i zwiększenia ich wysokości jest kwestią niezwykle istotną.

Odnosząc się do postulatu dotyczącego wliczenia czasu pobierania zasiłku pielęgnacyjnego opiekunów chorych dzieci do ich świadczenia emerytalnego, należy podkreślić, że zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo osobie, która ukończyła 75 lat. Jest to zasiłek przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Kwota zasiłku pielęgnacyjnego przyznawanego osobom niezdolnym do samodzielnej egzystencji nie może być podstawą do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób sprawujących opiekę nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji. Należy jednocześnie wskazać, że Rząd podejmuje kolejne działania, aby w dalszym ciągu skutecznie reagować na wyzwania jakie stoją przed polityką społeczną w zakresie kompleksowego wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. W dniu 16 lutego 2021 r. Rada Ministrów przyjęła *Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030* (załącznik do uchwały nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. (M. P. poz. 218)), która ustanawia całościowe ramy polityki krajowej na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Celem głównym ww. *Strategii* jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych*. Dokument uwzględnia postulaty środowiska osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami i zakłada kompleksowe, horyzontalne oraz ponadsektorowe podejście polityki publicznej do wsparcia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniające ich potrzeby w zakresie niezależnego życia i włączenia społecznego.

W *Strategii* przewidziano priorytet „Warunki życia i ochrona socjalna”, w ramach którego zaprojektowano działania mające na celu zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom odpowiednich warunków życia, włączając w to zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych i materialnych oraz niezbędną ochronę socjalną, zgodnie z art. 28 *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych*. Działania w ramach ww. priorytetu obejmują zwalczanie ubóstwa osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, a także zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych.

W ramach *Działania V. 1.1. Modyfikacja systemu wsparcia finansowego adekwatnego do potrzeb i poziomu niepełnosprawności* przeprowadzona zostanie analiza obecnego systemu wsparcia finansowego, w tym systemu świadczeń pieniężnych, systemu ulg oraz systemu rentowego. Analiza dotyczyć będzie między innymi kwestii zwiększenia efektywności oraz uproszczenia systemu, zwiększenia jego spójności, jak również obejmowania wszystkich osób z niepełnosprawnościami oraz zapewniania adekwatnego wsparcia.

Z kolei w ramach *Działania V. 1.2. Modyfikacja systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami* założono przygotowanie zmiany dotychczasowego systemu świadczeń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Odnosząc się do postulatu dotyczącego rozszerzenia Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej prowadzone są prace nad nowym modelem wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Prace toczą się również w ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania zmian Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, organu pomocniczego Prezesa Rady Ministrów, powołanego zarządzeniem nr 210 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2020 r. w sprawie *Międzyresortowego Zespołu do spraw opracowania zmian Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”* (M. P. poz. 1039).

Ponadto zgodnie z § 3 ust. 2 uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie *programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”* (M. P. poz. 1250) Rada Ministrów została zobligowana do przeglądu ww. Programu oraz określenia jego zakresu w poszczególnych latach nie rzadziej niż raz na pięć lat. Pierwszy przegląd zostanie dokonany w 2021 r.

Podsumowując należy zaznaczyć, że Rząd ma pełną świadomość sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin, dlatego też dokłada wszelkich starań, by wsparcie w jak największym stopniu odpowiadało na oczekiwania tej grupy społecznej.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o *petycjach* sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z poważaniem,

Małgorzata Paprota
Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu
do Spraw Osób Niepełnosprawnych

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Biuro Ministra w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej